

Inatsisartunut ilaasortaq
Jens-Frederik Nielsen
Demokraatit

Pisortat allaffeqarfianni sulisut amerlassusaat pillugu § 37 naapertorlugu apeqqut nr. 2022/173-mut akissut

Matumuuna § 37 naapertorlugu apeqqutitit akineqarput.

Brevdato: 27-09-2022
Sagsnr. 2022-17454
P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqut 1: Pisortat allaffissorneranni ukiuni ukunani qanoq amerlatigisunik atorfinitsitsinikuuppat; 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021-milu ukunani Namminersorlutik Oqartussani aamma kommunini?

Apeqqut pisortat ingerlatsivianni ukioq kaajallallugu suliffeqartut amerlassusaattut paasineqarpoq. *Pisortat ingerlatsivianni* 2010-mi agguaqatigiissillugu pingaarnertut qaammatikkaartumik suliffeqartut 10.245-pput. 2015-imi 3,6 procentinik amerlanerupput, tassa 10.612-iullutik. 2020-mi 2015-imit 8,6 procentinik amerlanerupput, taamaalillutillu 11.527-iullutik.

Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu *pisortani suliffeqartut* agguataarsimanerannut tunngatillugu, Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik taamaallaat piffissami 2015-mit 2021-mut paasissutissanik pissarsisinnaavoq. Ukioq kaajallallugu suliffingortitsinermi kommunini 2015-imi ukioq kaajallallugu suliffiit 6.335-iupput 2021-milu 7.103-ullutik. Namminersorlutik Oqartussani 2015-imi ukioq kaajallallugu suliffiit 3.835-iupput, 2020-mi 4.130-ullutik 2021-milu 4.176-iullutik. Piffissami 2015-imit 2020-mut kiisalu 2020-mit 2021-mut procentinngorlugu kommunini qaffariarneq Namminersorlutik Oqartussanit annertunerulaarpoq.

Nalunaarsuiffik 1. 2010-2021 pisortat ingerlatsivianni ukioq kaajallallugu suliffiit amerlassusaat

Ingerlatsivik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010-15
Pisortat ingerlatsivii (ARXFBF1)	10245	10260	10031	10175	10150	10612	3,6%
Pisortat ingerlatsivii katillugit (OFXOA6)						10171	
Kommunini suliffillit (ukioq kaajallallugu)						6335	
Namminersorlutik Oqartussani suliffillit (ukioq kaajallallugu)						3835	

Ingerlatsivik	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015-20	2020-21
Pisortat ingerlatsivii (ARXFBF1)	10612	10624	10976	11054	11238	11527		8,6%	
Pisortat ingerlatsivii katillugit (OFXOA6)	10171	10254	10536	10699	10872	11066	11279	8,8%	1,9%
Kommunini suliffillit (ukioq kaajallallugu)	6335	6334	6562	6681	6806	6937	7103	9,5%	2,4%
Namminersorlutik Oqartussani suliffillit (ukioq kaajallallugu)	3835	3920	3974	4018	4065	4130	4176	7,7%	1,1%

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, bank.stat.gl, tabel ARXBFB1 aamma tabel OFXOA6.
 Nalunaarsugaq: titamertaat nutaat akornanni assigiinngissut siullermi "naalagaaffiup ingerlataasa"
 ilaatinneqarnerannik ilaatigut patsiseqarpoq.

Apeqqut 2: Pisortat allaffissorneranni sulisut aningaasarsiaannut aningaasat qanoq annertutigisut ukiuni ukunani atorineqarnikuuppat; 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021-milu, ukunani Namminersorlutik Oqartussani Kommuniti?

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik naapertorlugu kommunini sulisut aningaasarsiaannut aningaasartuutit 2010-mi 1.891 mio. kr.-upput, 2015-imi 1.993 mio. kr.-ullutik, 2020-milu 2.458 mio. kr.-ullutik. Namminersorlutik Oqartussanut kisitsisit taakku 2010-mi 1.557 mio. kr.-nik, 2015-imi 1.747 mio. kr.-nik kiisalu 2020-mi 2.083 mio. kr.-nik annertussuseqarput. 2021-mut kisitsisit 2022-p naalernerani aatsaat Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup tamanut saqqummiutissavai.

Kommunit ingerlatsiviini piffissami 2010-mit 2015-imut aningaasartuutit qaffakkiartornerat, akit qaffakkiartornerannit kigaannerupput, tassa piffissami aningaasartuuterpiaat appariarput, Namminersorlutillu Oqartussani akinut aalajangersimasunut naatsorsuineri 2015-imi aningaasartuutit 2010-mit 1 procentimik qaffasinnerupput.

Akerlianik piffissami 2015 – 2020 kommunit ingerlatsiviini 2020-mi akinut aalajangersimasumik uuttuineri aningaasarsiat 17,6 procentimik qaffariarput, Namminersorlutillu Oqartussani 13,6 procentinik qaffariarlutik.

Nalunaarsuiffik 2. 2010-2020 kommunini Namminersorlutillu Oqartussani sulisut aningaasarsiaannut pisortat aningaasartuutaat

Akit ingerlaavartut, mio. kr.	2010	2015	2020	2010-15	2015-20
Kommunit ingerlatsivii	1.891	1.993	2.458	5,4%	23,4%
Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsivii	1.557	1.747	2.083	12,2%	19,2%

2020-mi akit, mio. kr.	2010	2015	2020	2010-15	2015-20
Kommunit ingerlatsivii	2.195	2.091	2.458	-4,7%	17,6%
Oqartussat ingerlatsivii	1.808	1.834	2.083	1,4%	13,6%

Najoqqutaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik, bank.stat.gl, tabel OFNKRDS "Pisortat aningaasartuutai tamakkerlugit: piffissaq, ingerlataqarfik, suliaqarfik, aningaasartuutit" kiisalu 2020-mi akit atorlugit aningaasartuutini nammineq naatsorsuinerit.

Malugiuk: aningaasartuutit 2020-mi akit atorlugit naatsorsukkat ukiuni ataasiakkaani juulip qaammataani atuisunut akit aallaavigalugit naatsorsugaapput.

2010-mit 2020-mut aningaasartuutit ineriartornerat aamma nalileeriaaseq atorlugu takutinneqarsinnaapput:

Nalunaarsuiffik 3. 2010-2020 kommunini Namminersorlutillu Oqartussani sulisut aningaasarsiaannut pisortat aningaasartuutaannut ukiukkaartumik takussutissiivik, ingerlaavartoq akillu aalajangersimasut aallaavigalugit

Akit ingerlaavartut, takussutissiivik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kommunit ingerlatsivii	100	102	102	106	105	105	107	114	117	125	130
Oqartussat ingerlatsivii	100	102	103	108	109	112	116	121	124	127	134

Juli akit aallaaviat 2010=100	100	102	107	108	109	111	112	113	113	114	116
Akit aalajangersimasut, takussutissiivik	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kommunit ingerlatsivii	100	100	96	99	97	95	96	101	104	110	112
Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsivii	100	100	96	100	100	101	104	107	110	111	115

Najoqqutaq: nalunaarsuiffik 2-misulli.

Taamattaq Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu aningaasarsianut aningaasartuutit sunut attuumassuteqarnerat qissimissallugu naapertuussinnaavoq, tassa atuuffikkaartumik agguarlugit. Uani akit ingerlaavartut atorlugit takutinneqarput:

Takussutissiivik 4. Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu 2010-mi, 2015-imi 2020-milu sulisut aningaasarsiaannut aningaasartuutit atuuffikkaartumik agguamerat akit ingerlaavartut malillugit, mio. kr.

Sulisut aningaasarsiaat	Namminersorlutik Oqartussani ingerlatsiviit			Kommunini ingerlatsiviit		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020
10. Isumaginninnikkut illersuineq	200	240	328	743	825	1.112
9. Ilinniartitsineq	298	330	379	615	633	689
7. Peqqinnissaqarfik	618	684	802	0	0	0
1. Nalinginnaasumik pisortani sullissineq	212	240	287	385	387	444
Atuuffiit allat	229	254	286	148	148	213
Aningaasartuutit katillugit	1.557	1.747	2.083	1.891	1.993	2.458

Najoqqutaq: Nalunaarsuiffik 2-mitulli.

Namminersorlutik Oqartussat + kommunit	Mio. kr.			Agguarneri		
	2010	2015	2020	2010	2015	2020
Sulisut aningaasarsiaat	2010	2015	2020	2010	2015	2020
10. Isumaginninnikkut illersuineq	943	1.065	1.440	27%	28%	32%
9. Ilinniartitsineq	913	963	1.069	26%	26%	24%
7. Peqqinnissaqarfik	618	684	802	18%	18%	18%
1. Nalinginnaasumik pisortani sullissineq	597	627	731	17%	17%	16%
Atuuffiit allat	377	402	499	11%	11%	11%
Aningaasartuutit katillugit	3.448	3.740	4.541	100%	100%	100%

Najoqqutaq: Nalunaarsuiffik 2-mitulli.

Namminersorlutik Oqartussat + kommunit	Piffissakkaartumik allannguutit mio. kr.-nngorlugit.			Qaffariaat		
	2010-15	2015-20	2010-20	2010-15	2015-20	2010-20
Sulisut aningaasarsiaat	2010-15	2015-20	2010-20	2010-15	2015-20	2010-20
10. Isumaginninnikkut illersuineq	122	376	497	13%	35%	53%
9. Ilinniartitsineq	50	106	156	5%	11%	17%
7. Peqqinnissaqarfik	66	119	184	11%	17%	30%
1. Nalinginnaasumik pisortani sullissineq	30	104	134	5%	17%	22%
Atuuffiit allat	25	97	122	7%	24%	32%

Aningaasartuutit katillugit	292	801	1.093	8%	21%	32%
-----------------------------	-----	-----	-------	----	-----	-----

Najoqqutaq: Nalunaarsuiffik 2-mitulli.

Nalunaarsuiffik 4-mi immikkoortumi siullermi Namminersorlutik Oqartussanut kommuninullu agguarlugit atuuffikkaartumik sulisut aningaasarsiaannut aningaasartuutit takutinneqarput. Nalunaarsuiffik 4-p qeqqani Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu suliffeqartut aningaasarsiaannut aningaasartuutit tamarmiusut takutinneqarput. Assersuutigalugu atuuffimmut isumaginninnikkut illersuinermut aningaasarsianut aningaasartuutit 2015-imi 28 procentinut 2020-mi 32 procentinut qaffariarput. Nalunaarsuiffik 4-mi immikkoortup naggataani assersuutigalugu atuuffimmi "isumaginninnikkut illersuineq"-mi aningaasarsianut aningaasartuutit 2015-imit 2020-mut 376 mio. kr.-nik imaluunniit 35 procentimik qaffariarnerat takutinneqarpoq.

Apeqquut 3: Pisortat allaffianni sulisut amerlassusaat ikilisarniarlugit Naalackersuisut suut sulissutigissallugit pilersaarutigaat?

Kommunit namminersortuuneranni sinaakkutit iluanni, kiisalu suliassanik nammatanillu agguaassineq atuuttoq malillugu, namminneerlutik kommunini allaffeqarnermik ilusilersuinissamik aalajangiisinnaatitaapput. Taamaammallu Naalackersuisut nammineerlutik kommunit allaffeqarfiini sulisut amerlassusaannik appaanissamut suliniuteqalersaanngillat.

Tunngaviumik pisortat ingerlatsiviini suliassatut naammassisassat isummerfiginagit, pisortani sulisut amerlassusaat kisiat qissimissallugu ajornannginnerisuineruvoq. Taamaammat suliffeqarneq tamakkiisumik qiviassallugu pisariaqarpoq. Namminersorlutik inuussutissarsiorituni aningaasaqarnikkut siuariarnermik pilersitsinissamik pisariaqartitsisoqarnera Naalackersuisut isumaqatigaat. Pisortat ingerlatsivii immikkoortuni pisortat ingerlatsiviisa namminersorlutik inuussutissarsioritunik sulisussaqaqarnissamik unammillerfiini pisortat aningaasarsiatigut siuttuunnginnissaat tamatumingna siuarsaanermut sakkussaavoq. Isumaginninnermi peqqinnissamullu immikkoortumi assanni kialaartuni ullumikkut pisortat ingerlatsiviini annertuumik sulisussaaleqisoqarnera erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq.

Namminersorlutik Oqartussani pilersaarusiukkamik pisariaqartitanillu piginnaasanik ineriartortitsineq Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfiani Kontoret for Tværgående Ledelse og Central Personalepolitik (TLCP)-miippoq. Taamaammat apeqqutip uuma akineqarnissaanut TLCP ilapittuuteqarnissaanik qinnuigineqarpoq. Tassungalu atatillugu TLCP ima paasissutissiivoq;

"Immikkoortortap piginnaasanik ineriartortitsineri aningaasaliissutaani sulisut akornanni ilisimasat piginnaasallu nukittorsarnissaat anguniagaavoq, taamaalilluni Qitiusumik Allaffeqarfissuarmi sulisut sapinngisamik pisariinnerpaamik pitsaanerpaamillu suliassanik ingerlatsisinnaaqullugit. Suliassanik isumaginninnissamut politikerinit nunarsuarmioqataanermillu piumasaqaatit annertunerulernerisa sulisut inuttut ilinniakkatigullu piginnaasaannut piumasaqaatit annertunerulersippai. Piginnaasat annertunerulernerisa sulisut akornanni ingerlaavartumik ilinniarnissamik ineriartornissamillu pisariaqartitsilerpoq; piginnaasanik ineriartortitsineq taanna sulisunik pitsaasunik piginnaasalinnillu suliffeqaannartitseqataavoq.

Tamatuma saniatigut aningaasaliissutit aamma nunaqavissunik atorfinitsitsineq nukittunerulersillugulu sulisut iluarisimaarinninnerannik qaffassaaqataavoq, taannalu

maanna APV-mik (ArbejdsPladsVurdering – Suliffimmik nalilersuineq) ingerlanneqartumi uuttortarneqarpoq. Nunaqavissunik atorfinitsitsinerup annertusiarortinneqarnera sulisunillu suliffeqaannartitsineq inuiaqatigiinnut politikikkullu ingerlatsinermut iluaqutaavoq. Sulisut sivisunerusumik agguaqatigiissillugu atorfeqartarnerat suliffeqarfinni aalaakkaasumik ineriartornissamut tunngavissiissaaq.

Immikkoortortat ukiumoortumik pikkorissaanissamik neqeroorutit nutarteriniarlugit pisariaqartitsinernik misissuisarput, taamaaliornikkullu taakku Namminersorlutik Oqartussat kommunillu piginnaasanik ineriartortitsinissamik pisariaqartitaannik sapinngisamik pitsaanerpaamik ikorfartuinerat qulakkeerneqartarpoq. Matumani pikkorissaanerit ineriartortitsinerillu siammasissumik atorneqarsinnaasut pigineqarput. Pikkorissaanerit ilaannakortumik atuisut akiliinerisigut aningaasalersorneqartarput, taakkulu pikkorissaanermut aningasaliissutit atorneqarnerat pitsaanerpaatinniarlugu oqartussanut ataasiakkaanut akiligassiissutigeqqinneqartarput. Qitiusumi pikkorissaanernik neqerooruteqarneq oqartussat ataasiakkaat angalanernut, ullormusianut, ineqarnernullu aningaasartuutaannik annikinnerulersitsisarput. Pikkorissaasut nammineq sulisuusarlutillu avataaneersuusarput, amerlanertigullu Kalaallit Nunatsinni suliffeqarfinneruusarlutik, taamaaliornikkut immikkoortortaq nunatsinni namminersorlutik ingerlatsisunik tapersersuisarpoq.

Qanittumi pisortanut tunngavissiat suliarineqarlutillu pisortanik nalilersuinerit aallartinneqarput. Suliniutit taakku tamarmik sulisunik tigungminniinnarnissamik sulisullu iluarisimaarnerannik qaffasaanissamik kiisalu pisortat sulii pikkorinnerulernerisigut Qitiusumik Allaffeqarfissuarmi angusanik pilersitsiarnermut ikorfartuisuussapput. MUS-inik LUS-inillu oqaloqatiginninnerit (Medarbejderudviklingssamtaler / Lederudviklingssamtaler) aallunneruneri aqqutissanut ilaasinnaavoq, soorlu Aalborg Universitetimi kommunikationimi lektori Søren Frimann ilaatigut MUS-imik ukiuni qulikkaani arlalinni ilisimatusarsimasoq ima oqartoq: "MUS angusaqarfiusinnaavoq, tamannali apeqqutinik skemami akiortuititsinerinnakkuunngitsoq. Suliffeqarfinnut oqaloqatigiissitsinerit akisusarput, taamaammallu suliat ilorrisimaarnerit piginnaasallu oqaloqatigiissutigineqarneri angusaqarfiulluartaqarput. Oqalunnerinnaanngilaq, anguniagaqarfeqarlunili oqaloqatiginninnerupput".

Taamaammallu ukialuit matuma siorna MUS-/LUS-mik periuseq nutaaq ilisimatusarnermik tassannga ikorfartuisoq ineriartortinneqarpoq. MUS- aamma LUS-mik oqaloqatiginnittarnerit sulisut oqaloqatiginninneq pissarsiaqarfigilluartaat takutippaa. "

Apeqqut 4: Naalackersuisut pineqartumut allanik paasissutissiisinnaanerlutik?

2010-mi suliffeqartut tamarmiusut 25.583-t 40 procentii pisortani suliffeqarput. 2020-mi pisortani sulisut ukioq kaajallallugu suliffeqartut 26.808-t 43 procentiinut qaffapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Naaja H. Nathanielsen

5. september 2022

Inatsisartut ingerlatsinermut maleruagassaasa § 37 imm. 1 tunngavigalugu Naalakkersuisunut ukuningga apeqquteqaateqarpunga:

Naalakkersuisunut apeqquteqaatit:

1. Pisortat allaffissorneranni ukiuni ukunani qanoq amerlatigisunik atorfinitsitsinikuuppat; 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021-milu, ukunani:
 - a. Namminersorlutik Oqartussani?
 - b. Kommuunini?
2. Pisortat allaffissorneranni sulisut aningaasarsiaannut aningaasat qanoq annertutigisut ukiuni ukunani atorneqarnikuuppat; 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021-milu, ukunani:
 - a. Namminersorlutik Oqartussani?
 - b. Kommuunini?
3. Pisortat allaffianni sulisut amerlassusaat ikilisarniarlugit Naalakkersuisut suut sulissutigissallugit pilersaarutigaa?
4. Naalakkersuisut pineqartumut allanik paasissutissiisinnaanerlutik?

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Pisortat allaffissornikkut akikinnerusumik ingerlatsisinnaaner at periarfissaasoq partiit tamarmiullutik isumaqatigiissutigunarpaat. Tamanna tunngavigalugu kisitsisit ullutsinnut malinnaasut piginissaat pingaaruteqarsoraara, oqallinnerullu tunngavilersorluakkamik ingeranissaa pingaartillugu. Tassa apeqqutinnut tunngaviusut.

Apeqqutit ullut qulit suliffiusut iluanni akineqareersimnissaat kissaatigaara.